

baade for dem, der dimitteres fra Statsseminarierne, og for dem, som gaae ad den private Bei. De kunne faae de samme Opgaver, kunne skrive dem paa samme Dag, og sauntlige de skrevne Opgaver ville kunne sendes til den samme Commission, efterat være blevne blandede saaledes, at ingen Censur kan ane, om det er en Privatist eller en Elev fra Statsseminarium, som har skrevet de enkelte Opgaver, saa at det først bagefter, naar Navnesedlerne oplæses, viser sig, hvorfra de komme. Der kan altsaa ad administrativ Bei, idetmindste ved den skriftlige Examen, tilveiebringes fuldstændig Lighed, og naar den Control, der derved kan føres, antages at være sikkrere end nogen anden, saa vil der Intet kunne være iveien for, at man udvider den skriftlige Prøve og giver den en noget selvstændigere Betydning ligeoverfor den mundtlige. De Herrer ville saaledes see, at man ad administrativ Bei kan bringe det til, at den Ulighed, der ganske vist findes Sted, forsaavidt man beholder den bestaaende Ordning, bliver reduceret til det mindst Mulige.

Der bliver saaledes endelig kun tilbage at spørge, om det er til Fordeel eller til Skade, at Disciplene paa Seminarierne blive examinerede af deres egne Lærere. Dette er naturligtvis et Stridsspørgsmaal, hvorom der kan tales Meget frem og tilbage, og hvorom der er talt Meget frem og tilbage, men een Ting troer jeg dog, at man vistnok vil indrømme, og det er, at man gennemsnitligt og overveieende — og det vil i saa Henseende gaae Enhver, som det er gaaet mig, der ikke har saa lidt Erfaring i denne Retning, idet jeg nu mindst i 10 Aar har været Examinator og Censur ved den Afgangsexamen, som holdes ved Universitetet, hvorved jeg altsaa har faaet Veilighed til at examinere Folk, jeg aldrig har seet, og idet jeg i Modsetning dertil har haft min egentlige Virksomhed, først ved en privat Skole og nu ved en offentlig — vil være nødsaget til, hvor gjerne man end vil anlægge den samme Maalestok, saa dog at være mildere, hvor man examinerer Privatister, som man aldrig har seet før, end hvor man examinerer sine egne Elever; man vil blive nødt til paa ethvert Punkt at nedstemme sine Forbringere ligeoverfor hine. Seg vil give de ærede Med-

lemmer et Exempel i saa Henseende. Lad os tage Historien. Hvad er Forbringelsen der? Den kan ikke stilles anderledes, end at Historien skal læses estee en Lærebog, der har en vis Størrelse, 2, 3 eller 400 Sider. Hvad kan nu Historielæreren ved den offentlige Skole gjøre, og hvad maa han gjøre? Han maa ved Siden af Bogen benytte det frie Foredrag, han maa træde udfyldende til, paa enkelte Steder endogsaa berigtigende. Men, naar han saa møder ved Examen, saa er det, skjøndt han veed, at Forbringelsen egentlig kun skulle stilles i Overensstemmelse med Bogen, dog naturligt, at det, at han saaledes er traadt udfyldende og berigtigende til, bliver et Moment i Examinationen, og det ikke blot paa enkelte Punkter — skjøndt der ganske vist er dem, for hvem et enkelt Punkt er blevet til en Kæmpehest —, men paa mange forskjellige Punkter; derved faaer den hele Examination da en større Tynde. Naar den samme Lærer derimod sidder ligeoverfor en Examinand, som han aldrig har seet før, og om hvem han kun veed, at han har læst den og den Bog, saa vil han maastee vel forsøge, om han kan faae noget Mere frem, men, er han samvittighedsfuld, da vil han, saasnart han mærker, at Examinanden ikke hunder der, sige til sig selv: „Det staaer ikke i den Bog, som han har læst, og det har jeg altsaa ikke Ret til at forbre“. Dette vil gjentage sig overalt, og jeg troer derfor, at, hvis der er en Ulighed tilstede, da falder den væsentligt ud til Fordeel for dem, som blive privat dimitterede. I Modsetning dertil ville vi gennem det, som tilsigtes ved nærværende Lovforslag, komme til paa alle Punkter at sætte Minimum en heel Deel lavere. Det vil altsaa medføre en yderligere Begunstigelse, en yderligere Hjælp til ad alle Gjenveie at naae til det Maal, som nu engang er sat som det, der skal naaes. Jeg troer derfor, at det, at vedtage Lovforslaget, som det nu foreligger, med hele den deri skjulte Tendents, vil være sørgeligt, hvorimod jeg troer, at det vilde være ønskeligt, om den høitæredede Minister ad administrativ Bei vilde rette alle de forskjellige Bevægelser af Ulighed, som ere tilbage, og som skrive sig fra en sunden Tid, hvor de paa gældende Bestemmelser hørte hjemme, men